

HULTAJ (24) *sb m*

hultaj (15), **hułtaj** (6), **ultaj** (2), **hołtaj** (1); hultaj *BudNT, WujNT, KlonWor* (2); hułtaj *Prot, ModrzBaz* (4); ultaj *GostGosp*; hołtaj *Calep*; hultaj : hułtaj : ultaj *SarnStat* (10 : - : 1), *KlonFlis* (1 : 1; -).

-ąj; -aj-.

sg *N* hultáj (3). ◇ *A* hultaja (1). ◇ *I* hultaj(e)m (1). ◇ *pl N* hultaje (7), hultajowie *ModrzBaz* (1). ◇ *G* hultajów (5); -ów (2), -(o)w (3). ◇ *A* hultaje (1). ◇ *I* hultajmi (1). ◇ *L* hultajach (4); -ach : -ách *SarnStat* (3 : 1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. Człowiek nieosiadły, nie trudniący się żadną pracą; włóczęga, tułacz, bezdomny, obieżyświat; próżniak; *circumforaneus* *Modrz, PolAnt*; *maleferiatus* *Modrz*; *autolecythus* *Calep*; *ambulator, errabundus a. erraticus homo, erro, vagabundus, vagus* *Cn* (23) : Niechay też domu twego gracze nie vznáią/ Ni Hułtaie ktorzy fię po świećie tułaią. *Prot* D3; Lecz záyrząc nie wierni Iudowie y nábrawłzy hultaiow niektorych mężow złościwych/ [...] ftrwożyli miáfto *BudNT Act* 17/5; Owi żebracy hułtaíowie/ niewiem ielliby mieli być círpiáni *ModrzBaz* [38]; *Autolecythus* – Hołłomek, hołtay, biegan. *Calep* 118b; *GostGosp* 165; A żeby fie Vltáie nie mnożyli/ áby żaden nie śmiał przyiąć y záchować ták zbiegłého kmiećia iáko y rodzicá/ y ługi *SarnStat* 1178, 485, 518 [3 r.], 519 *żp*, 521, 919 *marg*, 1308; *KlonFlis* F; Ow też cháłupę przedał y miłą oyczyznę: Záráz y rozum przepił/ y przegrał iściznę. [...] Hultay fię zgołóciály nie ma gdzie podzieci. *KlonWor* 68.

Szeregi: »gołota abo hultaj« (1): A kto rzecze brátu fwemu/ Ráká: (*marg*) Ráká słowo Zidowskie, znaczy nędzniká, gołotę, ábo hultaiá. 2 *Kron*: 13.7. ábo y błazná. 2 *Krol*: 6.20. (-) *WujNT Matth* 5/23.

»hultaj i (abo) luźny człowiek« [szyk 2 : 1] (3): *SarnStat* 521 [2 r.]; A kto nie vši[adł] w ktoreykolwiek łodzi z tych trzech [na roli, w kupiectwie i w rzemiośle]: ten od Grekow názwan ieft Atechnos: to ieft/ iners, ignavus et ignarus. Náły Polacy zową go Luźnym człowiekiem/ ábo iefzcze márniew/ hultaiem. *KlonFlis* A4v.

»pijanica (a. pijany) i (a) hultaj« (3): Iáko wiele piiánic/ á proznuiących hułtaíow [*Quantum ebriosorum, quantum ociosorum et maleferiatorum*] po miáltách fię włóczy? *ModrzBaz* 142, 36 [2 r.].

2. *Obelż. Łajdak, szubrawiec, łotr* (1) : O Ludokupstwie/ de plagio sive plagiati. [...] (*marg*) *Stratagemata Plagiariorum*. (-) Vprzędzie łobie hultay nadobną poftawę/ Ktory fię iuż vmyślnie vda ná tę łpráwę. [...] MAłó ná tym łotrowi/ iż z obory krádnie/ [...] Ale y wolne ciálá závodzi w kray cudzy *KlonWor* 26.

Synonimy: 1. *biegun, błękacz, gołoszyjca, gołota, hołomek, kursor*, »luźny człowiek«, *łazęka, nieosiadły, odartus, pielgrzym, tułacz, tułak, wędrownik, włóczęga, wszędybył*; 2. *łotr*.